

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ

АНАЛІТИЧНА ЗАПИСКА

МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ЩОДО ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ
ДЕРЕВООБРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ СВІТУ

Харків, 2022

Питання конкурентоспроможності представляє собою найважливіший елемент інтересу для всіх країн, економік та галузей, які працюють у відповідності до принципів ринкової економіки. Деревина та вироби з деревини активно продаються на національних та глобальному ринках, а об'єм та спрямованість інвестицій у виробництво та переробку змінюються в залежності від спроможності країни підтримувати високий рівень конкурентоспроможності відповідних видів економічної діяльності. Тому важливим є питанням підвищення рівня конкурентоспроможності деревообробної промисловості, що є важливим елементом лісового господарського комплексу країни, й складається з визначеної кількості секторів, що випускають певні групи товарів.

Проведене дослідження показало, що три види економічної діяльності деревообробної промисловості: виробництво пиломатеріалів (ПМ), виробництво шпону (ШП) та виробництво листових деревних матеріалів (ЛДМ), які входять у склад деревообробної промисловості визначають рівень розвитку та ефективність функціонування деревообробної промисловості в цілому.

Грунтуючись на даних щорічних аналітичних звітів світового ринку лісових ресурсів Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (ФАО) та Європейської економічної комісії ООН (ЄЕК) [1-3] пропонується наступна система часткових показників для оцінки конкурентоспроможності видів економічної діяльності деревообробної промисловості (табл.1).

Таблиця 1 – Система часткових показників оцінки конкурентоспроможності видів економічної діяльності деревообробної промисловості країни

Показник	Формула розрахунку
Частка виробництва ВЕД в загальному обсягу виробництва деревообробної промисловості	$X_1 = \frac{V_i}{V_{\text{ДП}}} \times 100,$ де V_i – обсяг виробництва ВЕД деревообробної промисловості; $V_{\text{ДП}}$ – загальний обсяг виробництва деревообробної промисловості

Показник	Формула розрахунку
Чиста торгівля ВЕД деревообробної промисловості	$X_2 = \frac{E_i - I_i}{E_i + I_i} \times 100,$ де E_i, I_i – відповідно обсяги експорту та імпорту ВЕД деревообробної промисловості
Імпортозалежність ВЕД деревообробної промисловості	$X_3 = \frac{I_i}{E_i} \times 100,$ де I_i – обсяг імпорту ВЕД деревообробної промисловості; E_i – обсяг внутрішнього споживання ВЕД деревообробної промисловості

Структурно-логічна схема оцінки конкурентоспроможності видів економічної діяльності деревообробної промисловості України та країн світу наведена на рис. 1.

Інтегральну оцінку конкурентоспроможності деревообробної промисловості країни ($I_{ДП}$) пропонується здійснювати за допомогою формули:

$$I_{ДП} = \sum_{z=1}^3 a_z K_{zj}, \quad (1)$$

де a_z – коефіцієнт варіації комплексного показника оцінки конкурентоспроможності виробництва z -го виду економічної діяльності деревообробної промисловості країни;

3 – кількість видів економічної діяльності деревообробної промисловості країни;

K_{zj} – комплексний показник оцінки конкурентоспроможності виробництва z -го виду економічної діяльності деревообробної промисловості j -ої країни, розраховується за формулою:

$$K_{zj} = \sum_{l=1}^3 \beta_{lz} X_{lzj}, \quad (2)$$

де β_{lz} – коефіцієнт варіації l -го часткового показника оцінки конкурентоспроможності виробництва z -го виду економічної діяльності деревообробної промисловості країни;

X_{lzj} – l -ий частковий показник оцінки конкурентоспроможності виробництва z -го виду економічної діяльності деревообробної промисловості j -ої країни;

3 – кількість часткових показників оцінки конкурентоспроможності виробництва окремих видів економічної діяльності деревообробної промисловості країни.

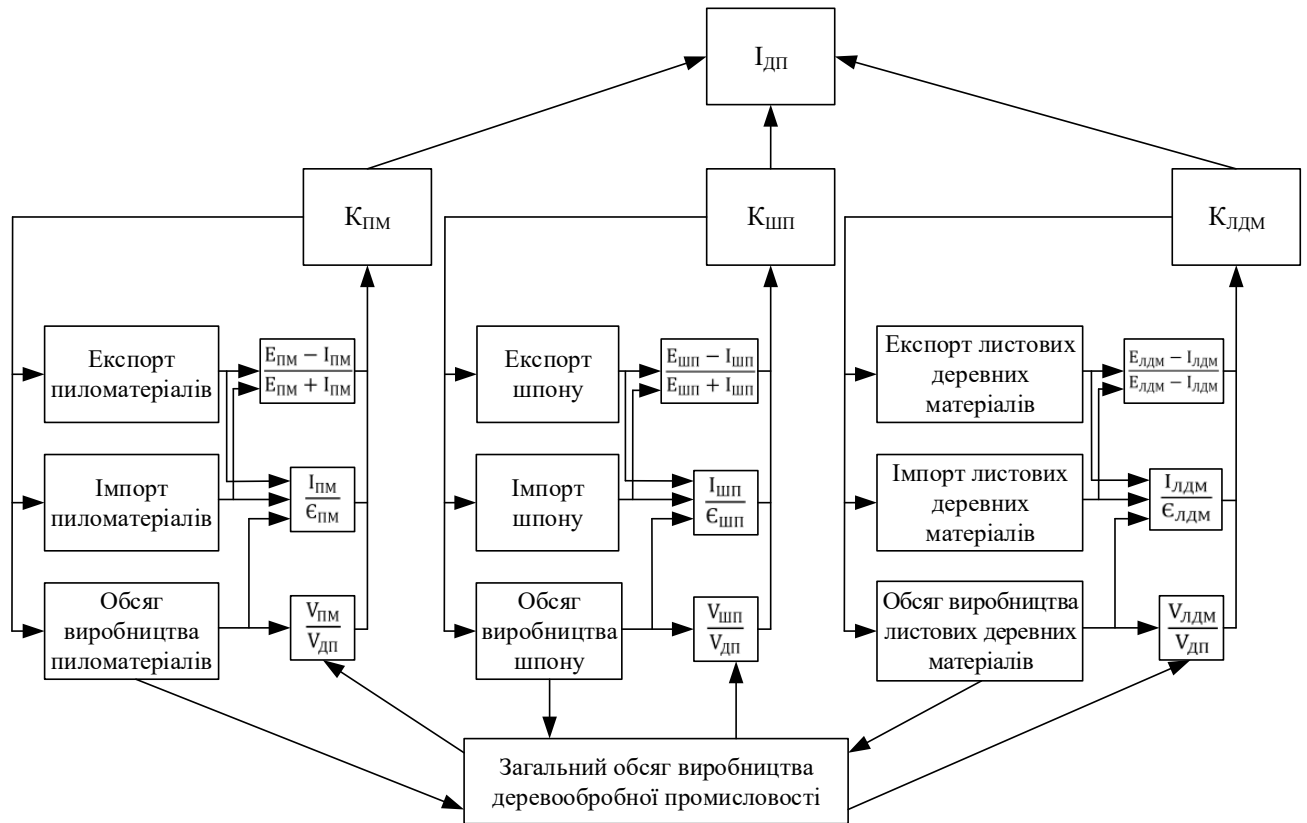

Рисунок 1 – Структурно-логічна схема оцінки конкурентоспроможності видів економічної діяльності деревообробної промисловості України та країн світу, де: $I_{дп}$ – інтегральний показник конкурентоспроможності деревообробної промисловості; $K_{пм}$ – комплексний показник оцінки конкурентоспроможності виробництва пиломатеріалів; $K_{шп}$ – комплексний показник оцінки конкурентоспроможності виробництва шпону; $K_{лдм}$ – комплексний показник оцінки конкурентоспроможності листових деревних матеріалів; $\frac{E_i - I_i}{E_i + I_i}$, $\frac{I_i}{\epsilon_i}$, $\frac{V_i}{V_{дп}}$ – часткові показники

Виходячи з наведеної структурно-логічної схеми, здійснено оцінку конкурентоспроможності, як окремо кожного з наведених вище видів економічної діяльності, так і деревообробної промисловості в цілому України та

країн світу.

На рис. 2 наведено діаграму розподілу України та країн світу за інтегральним показником оцінки конкурентоспроможності виробництва деревообробної промисловості в 2020 р.

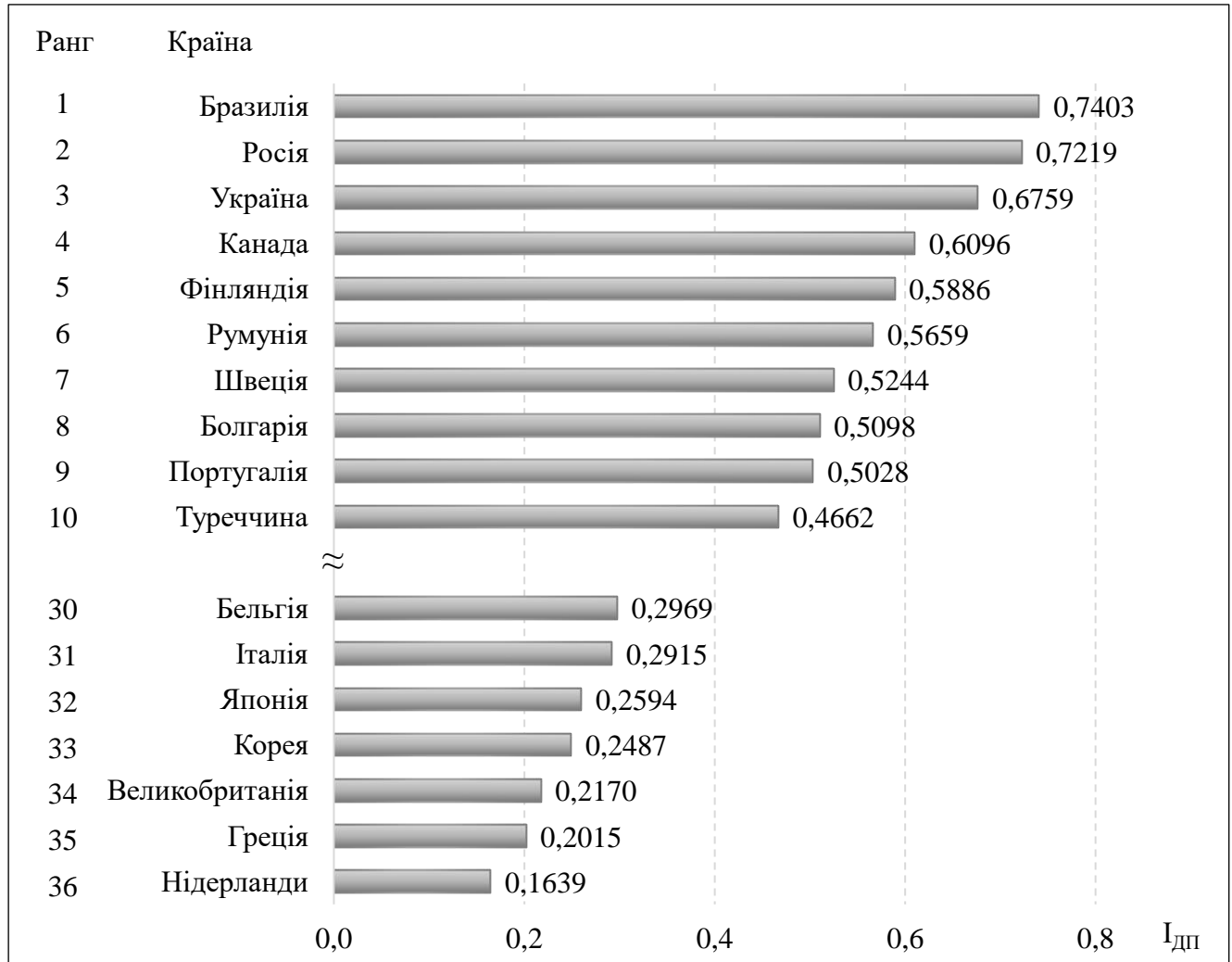

Рисунок 2 – Діаграма розподілу України та країн світу за інтегральним показником оцінки конкурентоспроможності виробництва деревообробної промисловості в 2020 р.

Як видно з рис. 2, до країн-лідерів за рівнем конкурентоспроможності виробництва деревообробної промисловості в 2020 р. увійшли: Бразилія – (0,7403); Росія – (0,7219); Україна – (0,6759); Канада – (0,6096) та Фінляндія – (0,5886).

До групи країн світу з низьким рівнем інтегрального показника оцінки конкурентоспроможності виробництва деревообробної промисловості увійшли

такі країни як: Японія – (0,2594); Корея – (0,2487); Великобританія – (0,2170); Греція – (0,2015) та Нідерланди – (0,1639).

На рис. 3 представлено розрахунок комплексного показника оцінки конкурентоспроможності виробництва пиломатеріалів в Україні та країнах світу у 2020 р.

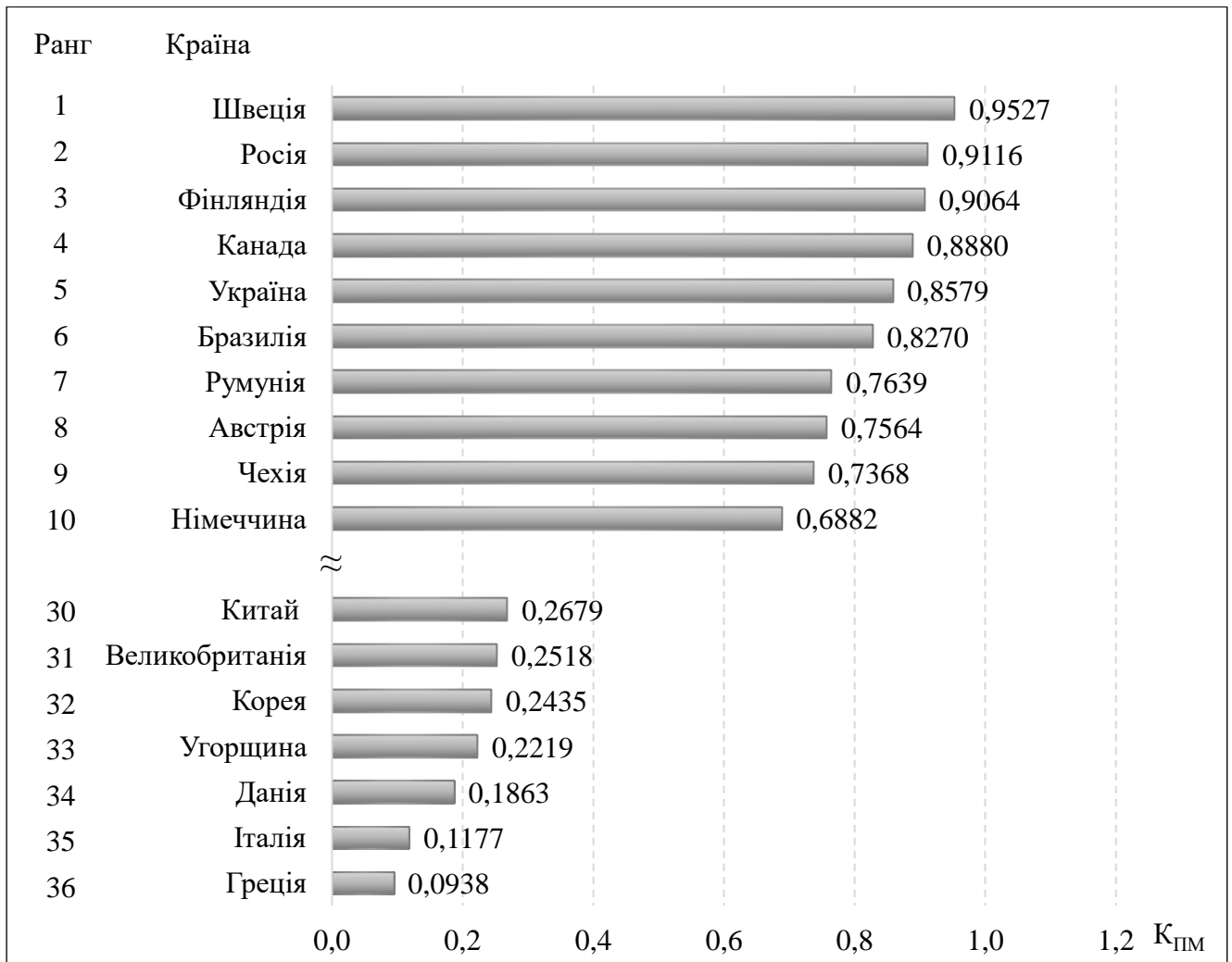

Рисунок 3 – Діаграма розподілу України та країн світу за комплексним показником оцінки конкурентоспроможності виробництва пиломатеріалів у 2020 р.

Як видно з рис. 3, найбільше значення комплексного показника оцінки конкурентоспроможності виробництва пиломатеріалів у 2020 р. спостерігалось у таких країнах: Швеція – (0,9527); Росія – (0,9116); Фінляндія – (0,9064); Канада – (0,8880) та Україна – (0,8579).

До групи країн світу з низьким рівнем комплексного показника оцінки

конкурентоспроможності виробництва пиломатеріалів увійшли такі країни: Корея – (0,2435); Угорщина – (0,2219); Данія – (0,1863); Італія – (0,1177) та Греція – (0,0938).

На рис. 4 наведено розрахунок комплексного показника оцінки конкурентоспроможності виробництва шпону в Україні та країнах світу в 2020 р.

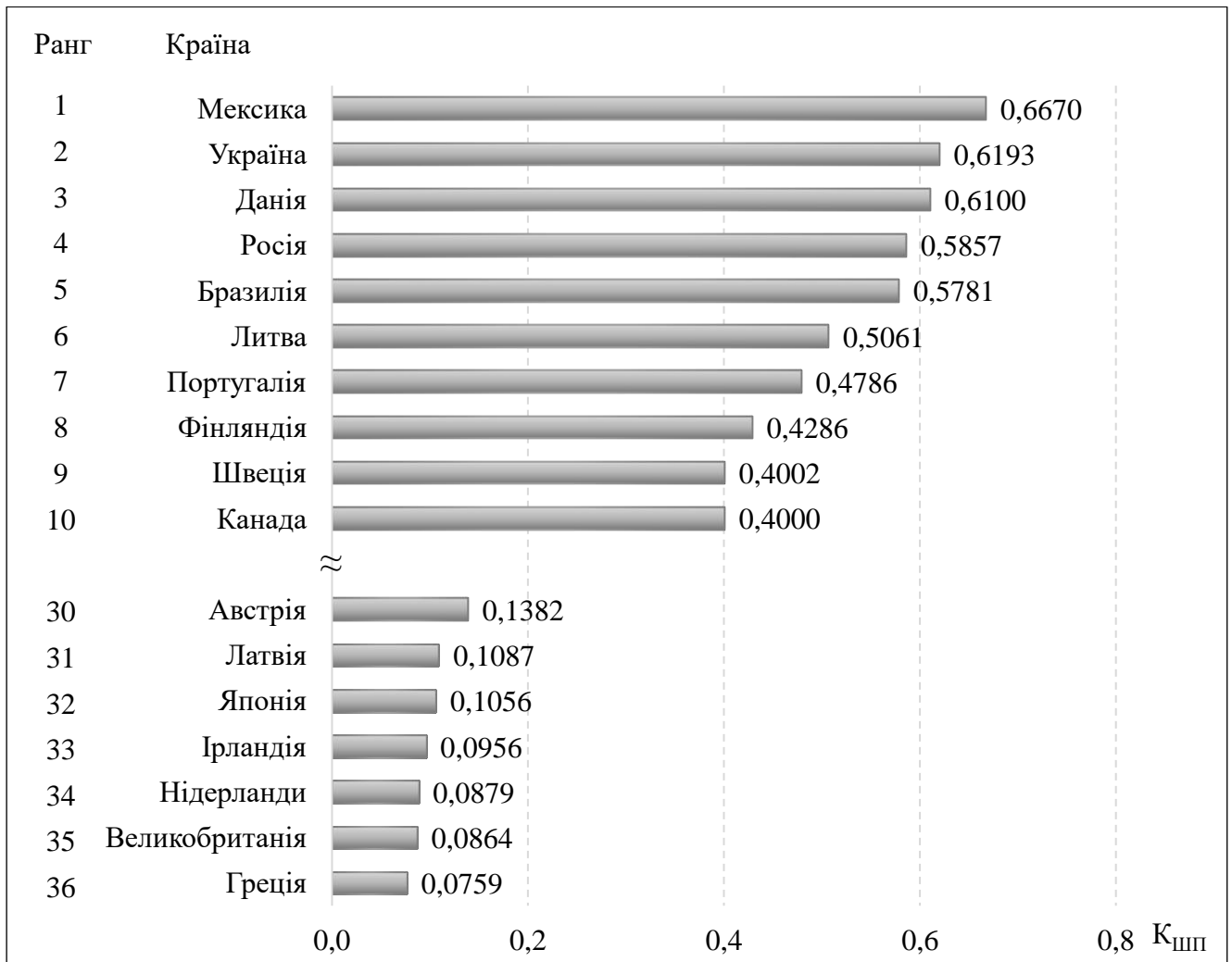

Рисунок 4. – Діаграма розподілу України та країн світу за комплексним показником оцінки конкурентоспроможності виробництва шпону в 2020 р.

Як видно з рис. 4, найбільше значення комплексного показника оцінки конкурентоспроможності виробництва шпону в 2020 р. спостерігається у таких країнах: Мексика – (0,6670); Україна – (0,6193); Данія – (0,6100); Росія – (0,5857) та Бразилія – (0,5781).

До групи країн світу з низьким рівнем комплексного показника оцінки конкурентоспроможності виробництва шпону увійшли такі країни: Японія –

(0,1056); Ірландія – (0,0956); Нідерланди – (0,0879); Великобританія – (0,0864) та Греція – (0,0759).

На рис. 5 наведено розрахунок комплексного показника оцінки конкурентоспроможності виробництва листових деревних матеріалів в Україні та країнах світу у 2020 р.

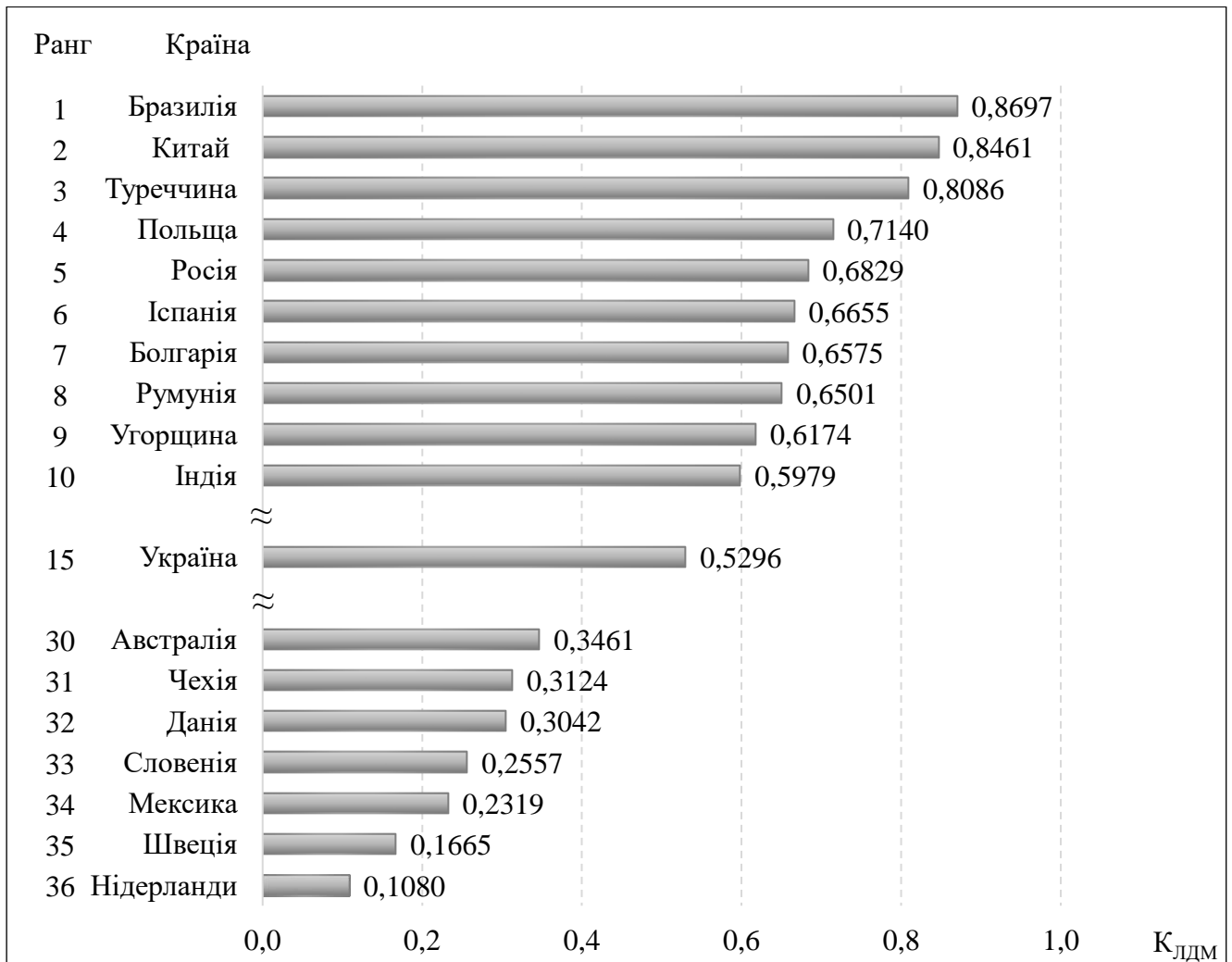

Рисунок 5 – Діаграма розподілу України та країн світу за комплексним показником оцінки конкурентоспроможності виробництва листових деревних матеріалів у 2020 р.

Як видно з рис. 5, найбільше значення комплексного показника оцінки конкурентоспроможності виробництва листових деревних матеріалів у 2020 р. спостерігається у таких країнах: Бразилія – (0,8697); Китай – (0,8461); Туреччина – (0,8086); Польща – (0,7140) та Росія – (0,6829). Україна зі значенням комплексного показника оцінки конкурентоспроможності виробництва

листових деревних матеріалів – 0,5296, посіла 15-е місце серед досліджуваних 36-ти країн світу.

До групи країн світу з низьким рівнем комплексного показника оцінки конкурентоспроможності виробництва деревини та виробів з деревини увійшли такі країни: Данія – (0,3042); Словенія – (0,2557); Мексика – (0,2319); Швеція – (0,1665) та Нідерланди – (0,1080).

На рис. 6 представлено графік середніх значень комплексних показників оцінки конкурентоспроможності видів економічної діяльності деревообробної промисловості.

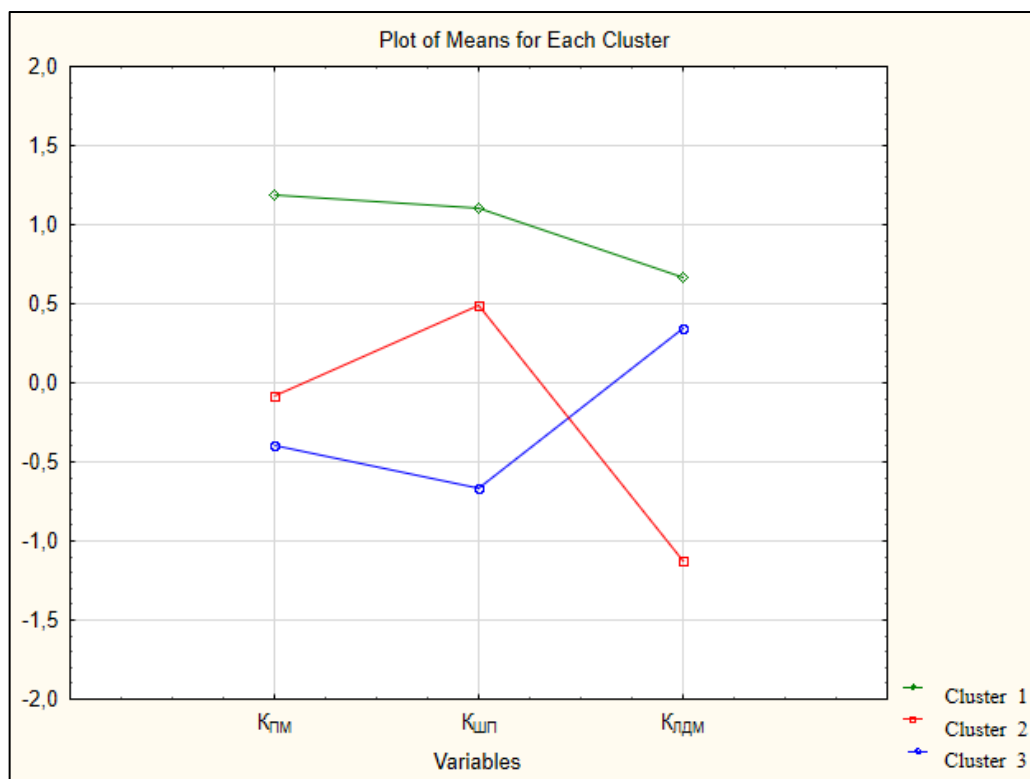

Рисунок 6 – Графік розподілу середніх значень комплексних показників оцінки конкурентоспроможності ВЕД деревообробної промисловості у 2020 р.

У табл. 2 представлено результати кластеризації 36-ти досліджуваних країн світу за значеннями комплексних показників оцінки конкурентоспроможності ВЕД деревообробної промисловості за методом *k*-середніх.

Таблиця 2 – Результати кластеризації України та країн світу за значеннями комплексних показників оцінки конкурентоспроможності ВЕД деревообробної промисловості у 2020 р.

Кластер 1	Кластер 2	Кластер 3
Бразилія	Австралія	Австрія
Канада	Данія	Бельгія
Португалія	Естонія	Болгарія
Росія	Литва	Великобританія
Румунія	Мексика	Греція
Фінляндія	Нідерланди	Індія
Україна	Словенія	Ірландія
	США	Іспанія
	Чехія	Італія
	Швеція	Китай
		Корея
		Латвія
		Німеччина
		Польща
		Словаччина
		Туреччина
		Угорщина
		Франція
		Японія

Як видно з табл. 2, до першого кластеру, який характеризується високим рівнем конкурентоспроможності ВЕД деревообробної промисловості, увійшло п'ять країн світу, зокрема: Бразилія, Канада, Португалія, Росія, Румунія, Фінляндія та Україна.

До другого кластеру, який характеризується середнім рівнем конкурентоспроможності виробництва пиломатеріалів та шпону й низьким рівнем конкурентоспроможності виробництва листових деревних матеріалів, потрапили 10-ть країн: Австралія, Данія, Естонія, Литва, Мексика, Нідерланди, Словенія, США, Чехія та Швеція.

До третього кластеру, який характеризується низьким рівнем конкурентоспроможності виробництва пиломатеріалів та шпону й середнім рівнем конкурентоспроможності виробництва листових деревних матеріалів,

увійшло 19-ть країн: Австрія, Бельгія, Болгарія, Великобританія, Греція, Індія, Ірландія, Іспанія, Італія, Китай, Корея, Латвія, Німеччина, Польща, Словаччина, Туреччина, Угорщина, Франція та Японія.

Біль детальний аналіз ситуації, що склалася в ВЕД деревообробної промисловості України та країн світу, проведено за допомогою порівняльного та кластерного аналізів часткових показників.

На рис. 7 наведено діаграму розподілу України та країн світу за рівнем показника частки виробництва пиломатеріалів у загальному обсязі виробництва продукції деревообробної промисловості в 2020 р.

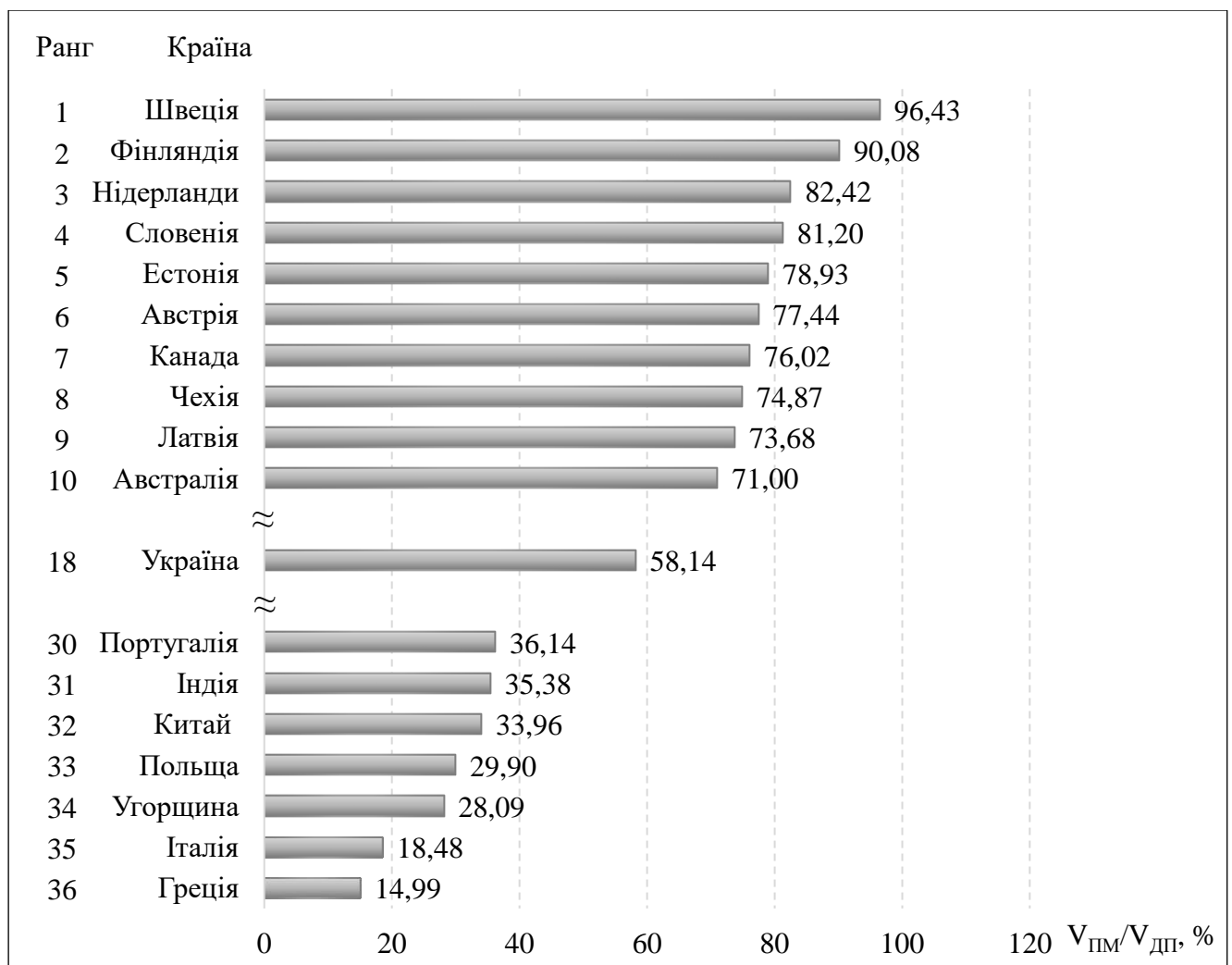

Рисунок 7 – Діаграма розподілу України та країн світу за рівнем частки виробництва пиломатеріалів у 2020 р.

З рис. 7 видно, що найбільший рівень частки виробництва пиломатеріалів у загальному обсязі виробництва продукції деревообробної промисловості в

2020 р. мали наступні країни світу: Швеція – 96,43 %, Фінляндія – 90,08 %, Нідерланди – 82,42 %, Словенія – 81,20 % та Естонія – 78,93, а найменший: Китай – 33,96 %, Польща – 29,90 %, Угорщина – 28,09 %, Італія – 18,48% та Греція – 14,99 %. Україна за цим показником з величиною 58,14 % зайняла 18-е місце серед 36-ти країн світу, що аналізувалися.

На рис. 8 представлено діаграму розподілу України та країн світу за рівнем показника чистої торгівлі пиломатеріалами в 2020 р.

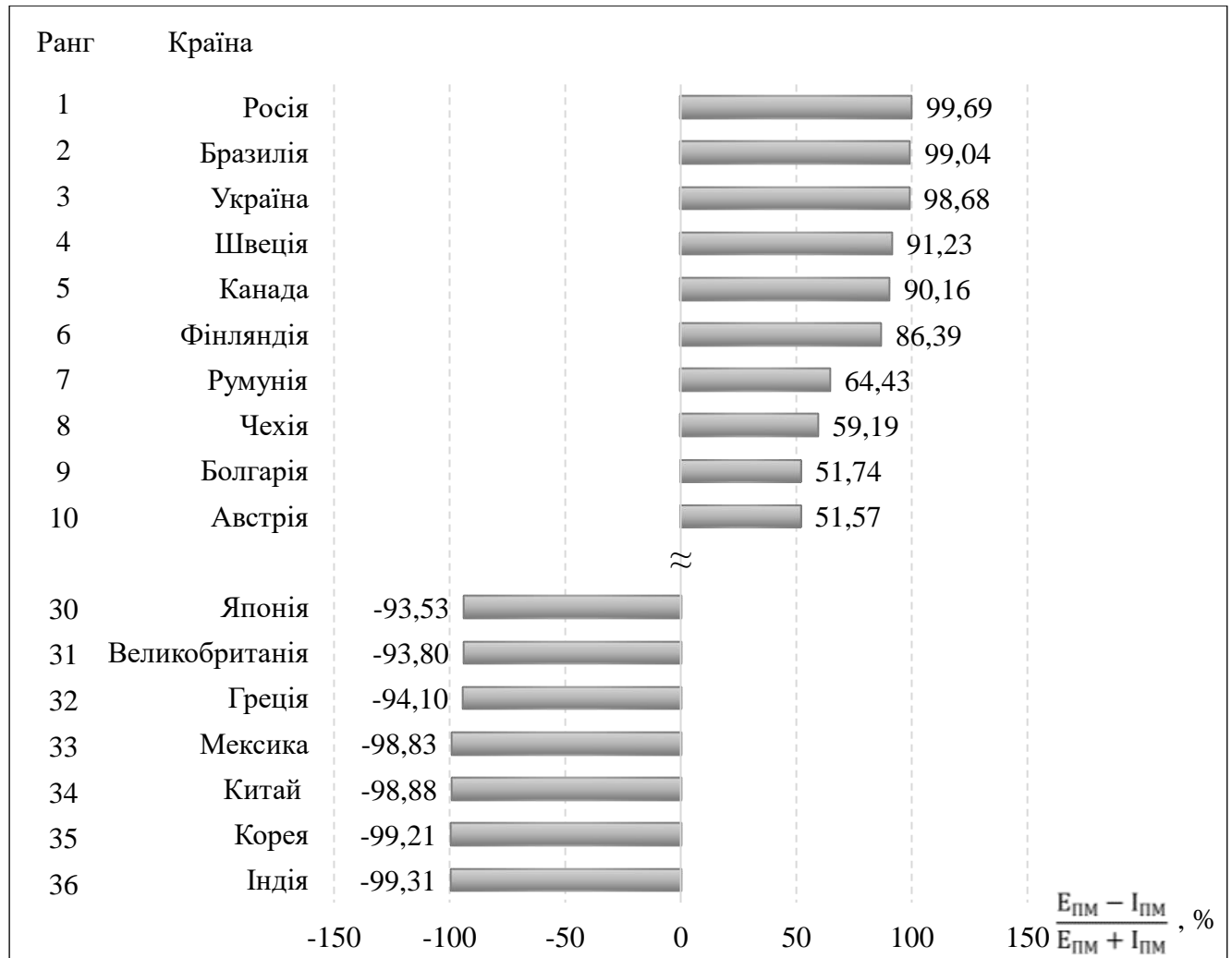

Рисунок 8 – Діаграма розподілу України та країн світу за рівнем чистої торгівлі пиломатеріалами у 2020 р.

З рис. 8 видно, що найбільш рівень чистої торгівлі пиломатеріалами в 2020 р. мали такі країни світу: Росія – 99,69 %, Бразилія – 99,04 %, Україна – 98,68 %, Швеція – 91,23 % та Канада – 90,16, а найменший – Греція – -94,10 %, Мексика – -98,83 %, Китай – -98,88 %; Корея – -99,21 % та Індія – -99,31 %.

На рис. 9 наведено діаграму розподілу України та країн світу за рівнем показника імпортозалежності виробництва пиломатеріалів у 2020 р.

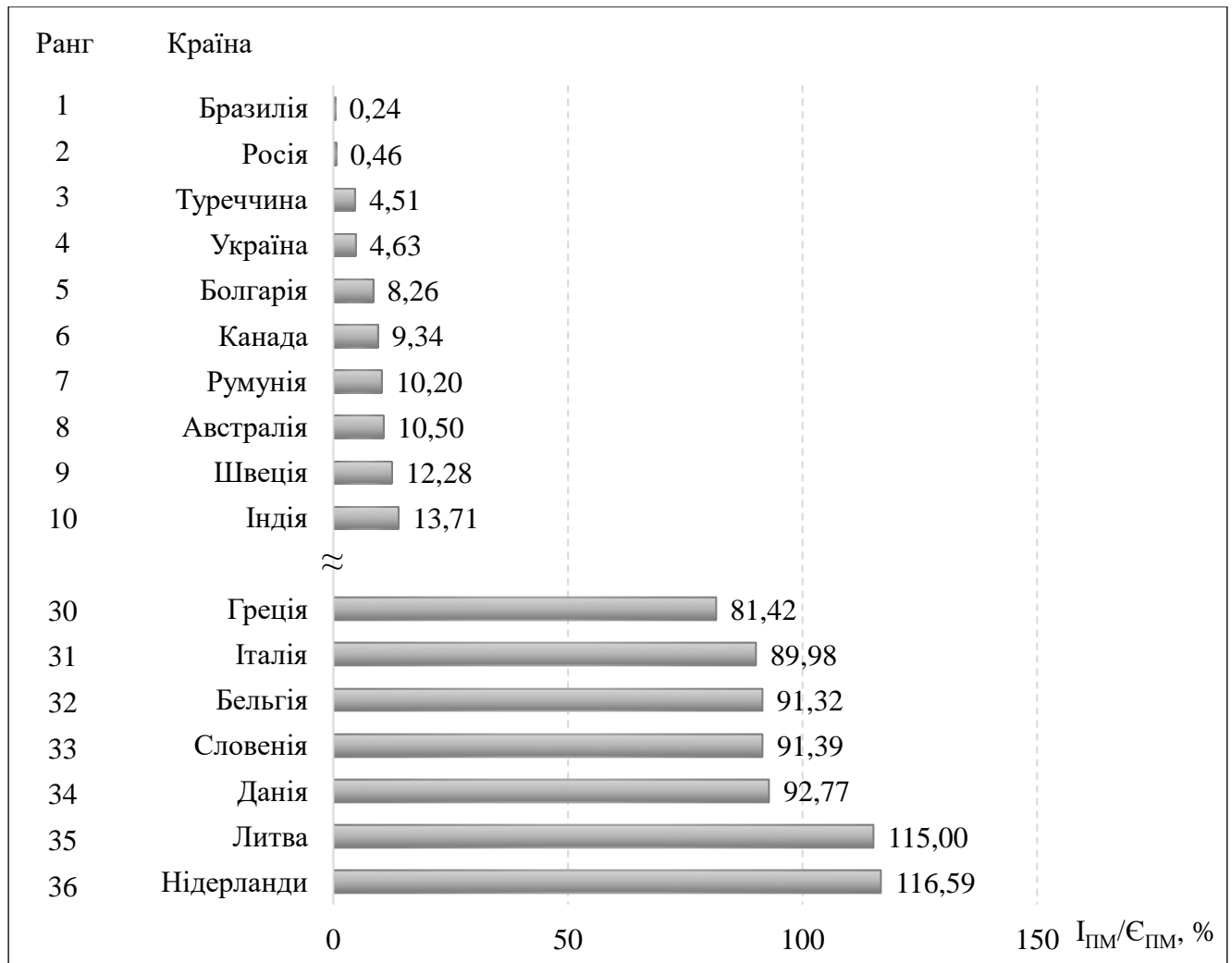

Рисунок 9 – Діаграма розподілу України та країн світу за показником імпортозалежності виробництва пиломатеріалів в 2020 р.

З рис. 9 видно, що найменшу імпортозалежність виробництва пиломатеріалів у 2020 р. мали наступні країни світу: Бразилія – 0,24 %, Росія – 0,46 %, Туреччина – 4,51 % Україна – 4,63 % та Болгарія – 8,26 %, а найбільшу: Бельгія – 91,32 %, Словенія – 91,39 %, Данія – 92,77 %, Литва – 115,00 % та Нідерланди – 116,59 %.

У табл. 3 представлено результати кластеризації України та країн світу за частковими показниками оцінки конкурентоспроможності виробництва пиломатеріалів деревообробної промисловості.

Таблиця 3 – Результати кластеризації України та країн світу за значеннями часткових показників оцінки конкурентоспроможності виробництва пиломатеріалів у 2020 р.

Кластер 1	Кластер 2	Кластер 3
Австралія	Бельгія	Греція
Австрія	Великобританія	Індія
Болгарія	Данія	Іспанія
Бразилія	Естонія	Італія
Канада	Ірландія	Китай
Німеччина	Латвія	Корея
Росія	Литва	Польща
Румунія	Мексика	Португалія
Словаччина	Нідерланди	Туреччина
Фінляндія	Словенія	Угорщина
Чехія	США	
Швеція	Франція	
Україна	Японія	

Як видно з табл. 3, до першого кластеру, який характеризується високими рівнями частки виробництва та чистої торгівлі й низьким рівнем імпортозалежності часткових показників оцінки конкурентоспроможності виробництва пиломатеріалів, потрапили 13-ть країн світу, а саме: Австралія, Австрія, Болгарія, Бразилія, Україна та ін.

До другого кластеру, який характеризується середніми рівнями частки виробництва та чистої торгівлі й високим рівнем імпортозалежності часткових показників оцінки конкурентоспроможності виробництва пиломатеріалів, потрапили 13-ть країн світу, зокрема: Бельгія, Великобританія, Данія, Естонія, Ірландія та ін.

До третього кластеру, який характеризується низькими рівнями частки виробництва та чистої торгівлі й середнім рівнем імпортозалежності часткових показників оцінки конкурентоспроможності виробництва пиломатеріалів, потрапили 10-ть країн світу, зокрема: Греція, Індія, Іспанія, Італія, Китай та ін.

На рис. 10 наведено діаграму розподілу України та країн світу за рівнем показника частки виробництва шпону у загальному обсязі виробництва

продукції деревообробної промисловості в 2020 р.

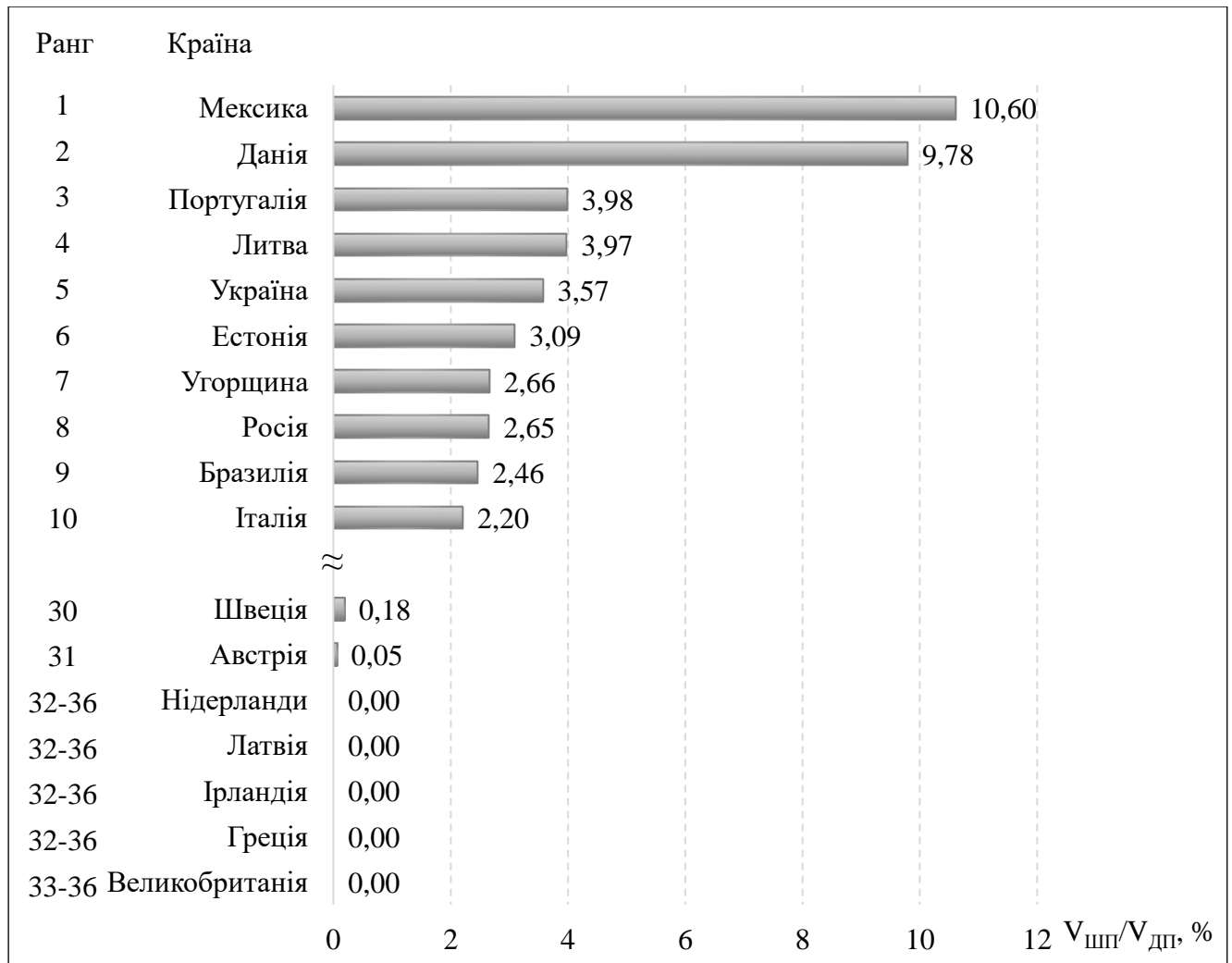

Рисунок 10 – Діаграма розподілу України та країн світу за рівнем частки виробництва шпону в 2020 р.

Як видно з рис. 10, найбільший рівень частки виробництва шпону в загальному обсязі виробництва продукції деревообробної промисловості в 2020 р. спостерігався у наступних країнах світу: Мексиці – 10,60 %, Данії – 9,78 %, Португалії – 3,98 %, Литві – 3,97 % та Україні – 3,57 %, а найменший – у Великобританії, Греції, Ірландії, Латвії та Нідерландах.

На рис. 11 представлено діаграму розподілу України та країн світу за рівнем показника чистої торгівлі шпоном в 2020 р.

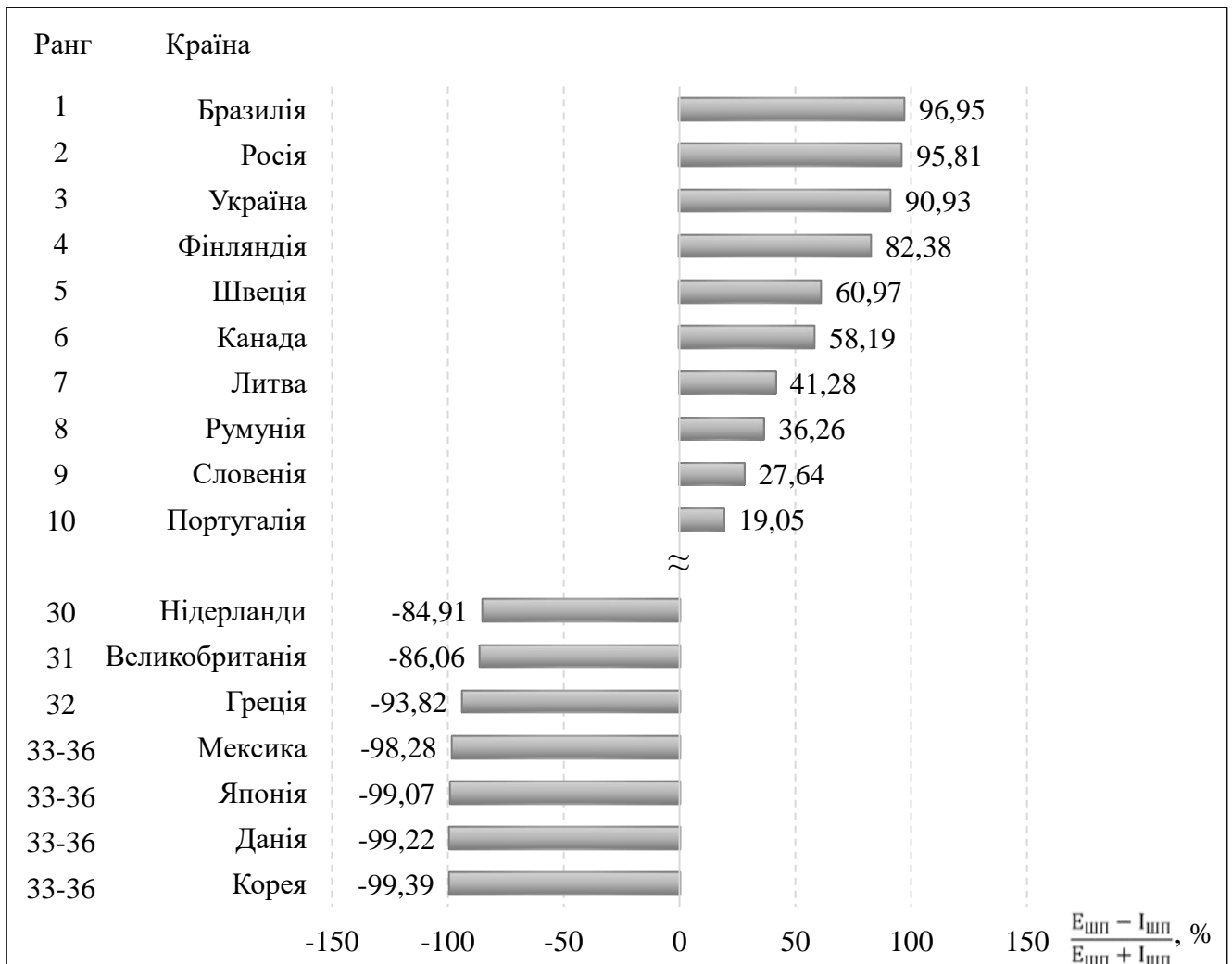

Рисунок 11 – Діаграма розподілу України та країн світу за рівнем чистої торгівлі шпоном у 2020 р.

З рис. 11 видно, що найбільш рівень чистої торгівлі шпоном у 2020 р. мали такі країни світу: Бразилія – 96,95 %, Росія – 95,81 %, Україна – 90,93 %, Фінляндія – 82,38 % та Швеція – 60,97 %, а найменший – Греція – -93,82 %, Мексика – -98,28 %, Японія – -99,07 %, Данія – -99,22 % та Корея – -99,39 %.

На рис. 12 представлено діаграму розподілу України та країн світу за рівнем показника імпортозалежності виробництва шпону в 2020 р.

Як видно з рис. 12, до країн-лідерів з низьким рівнем імпортозалежності виробництва шпону в 2020 р. віднесено: Швецію – 0,01 %, Бразилію – 0,80 %, Росію – 1,37 %, Мексику – 8,57 %, Австралію – 9,37 % та Україну – 12,58 %, а до країн з високим рівнем імпортозалежності: Ірландію – 113,34 %, Австрію – 120,13 %, Латвію – 123,57 %, Словенію – 127,44 % та Чехію – 229,47 %.

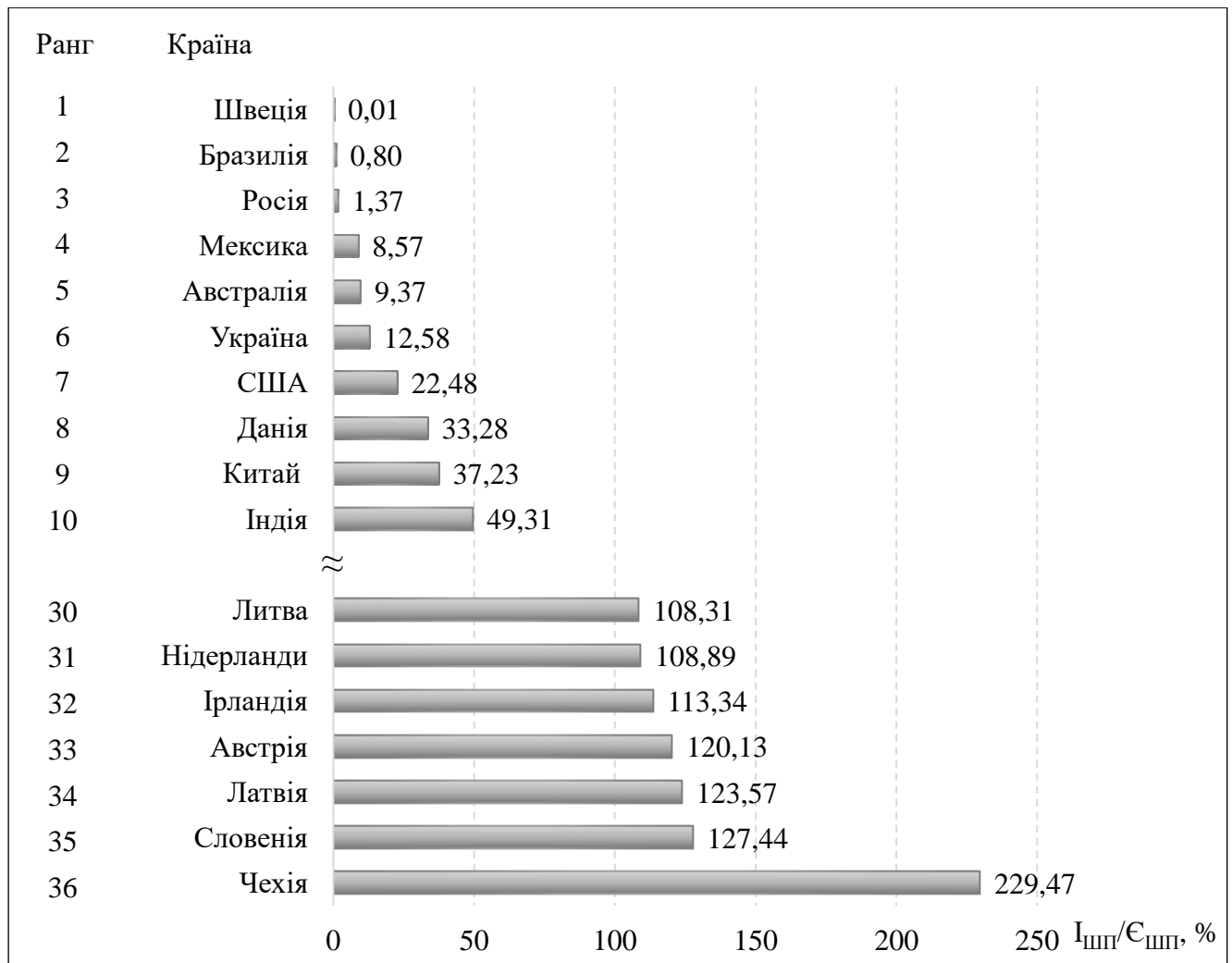

Рисунок 12 – Діаграма розподілу України та країн світу за показником імпортозалежності виробництва шпону в 2020 р.

У табл. 4 представлено результати кластеризації України та країн світу за частковими показниками оцінки конкурентоспроможності виробництва шпону деревообробної промисловості.

Як видно з табл. 4, до першого кластеру, який характеризується високими рівнями частки виробництва та чистої торгівлі й низьким рівнем імпортозалежності часткових показників оцінки конкурентоспроможності виробництва шпону, потрапили 6-ть країн світу, а саме: Австралія, Бразилія, Росія, Фінляндія, Швеція та Україна.

До другого кластеру, який характеризується середніми рівнями частки виробництва та чистої торгівлі й високим рівнем імпортозалежності часткових показників оцінки конкурентоспроможності виробництва шпону, потрапили 11-

ть країн світу, зокрема: Бельгія, Естонія, Канада, Литва, Португалія та ін.

Таблиця 4 – Результати кластеризації України та країн світу за значеннями часткових показників оцінки конкурентоспроможності виробництва шпону в 2020 р.

Кластер 1	Кластер 2	Кластер 3
Австралія	Бельгія	Австрія
Бразилія	Естонія	Болгарія
Росія	Канада	Великобританія
Фінляндія	Литва	Греція
Швеція	Португалія	Данія
Україна	Румунія	Індія
	Словаччина	Ірландія
	Словенія	Іспанія
	Угорщина	Італія
	Франція	Китай
	Чехія	Корея
		Латвія
		Мексика
		Нідерланди
		Німеччина
		Польща
		США
		Туреччина
		Японія

До третього кластеру, який характеризується низькими рівнями частки виробництва та чистої торгівлі й середнім рівнем імпортозалежності часткових показників оцінки конкурентоспроможності виробництва шпону, потрапили 19-ть країн світу, зокрема: Австрія, Болгарія, Великобританія, Греція, Данія та ін.

На рис. 13 наведено діаграму розподілу України та країн світу за рівнем показника частки виробництва листових деревних матеріалів у загальному обсязі виробництва продукції деревообробної промисловості в 2020 р.

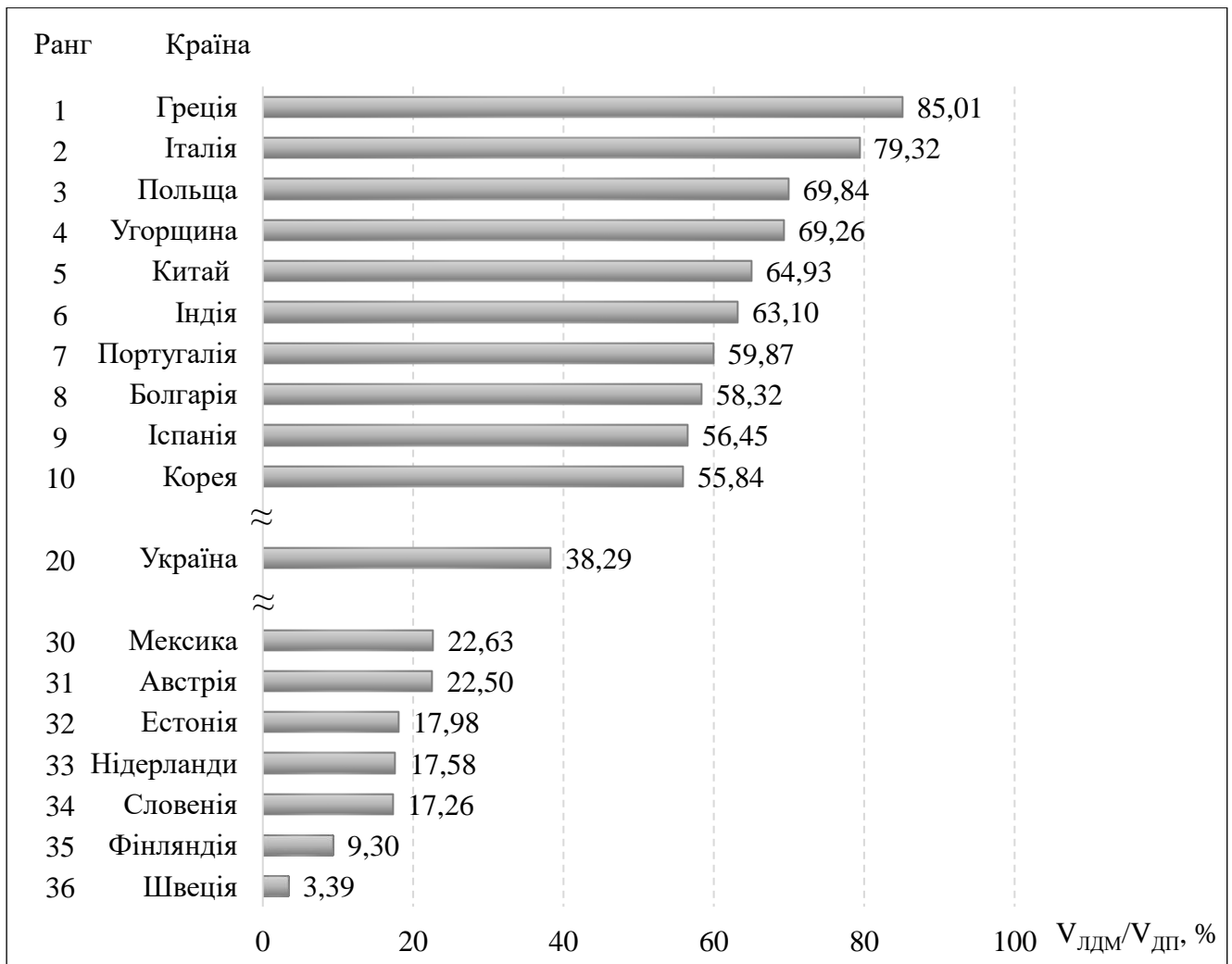

Рисунок 13 – Діаграма розподілу України та країн світу за рівнем частки виробництва листових деревних матеріалів у 2020 р.

З рис. 13 видно, що найбільший рівень частки виробництва листових деревних матеріалів у загальному обсязі виробництва продукції деревообробної промисловості в 2020 р. мали наступні країни світу: Греція – 85,01 %, Італія – 79,32 %, Польща – 69,84 %, Угорщина – 69,26 % та Китай – 64,93 %, а найменший: Естонія – 17,98 %, Нідерланди – 17,58 %, Словенія – 17,26 %, Фінляндія – 9,30 % та Швеція – 3,39 %. Україна за даним показником з величиною 38,29 % зайняла 20-е місце серед 36-ти країн світу, що аналізувалися.

На рис. 14 представлено діаграму розподілу України та країн світу за рівнем показника чистої торгівлі листовими деревними матеріалами в 2020 р.

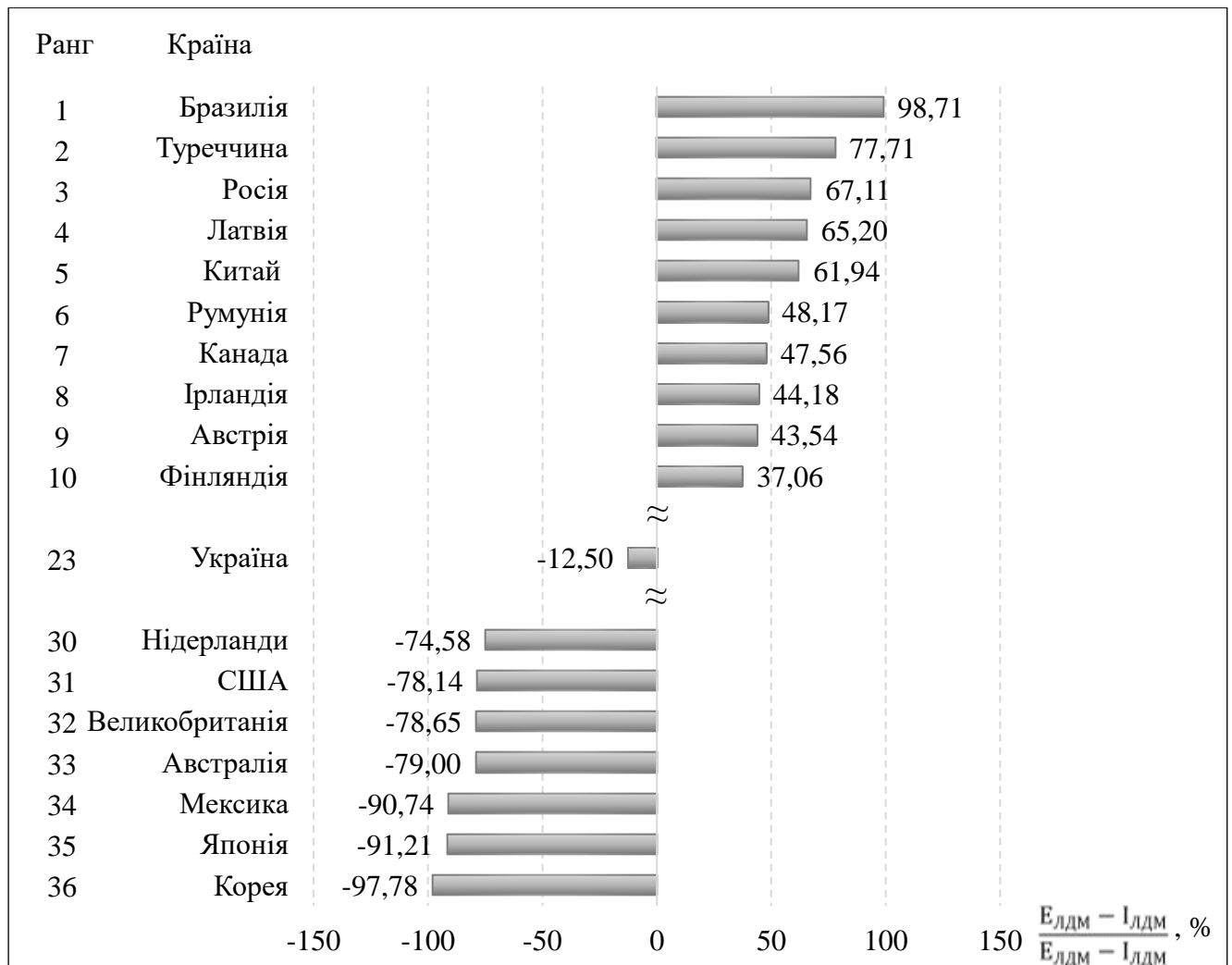

Рисунок 14 – Діаграма розподілу України та країн світу за показником чистої торгівлі листовими деревними матеріалами в 2020 р.

З рис. 14 видно, видно, що найбільш рівень чистої торгівлі листовими деревними матеріалами в 2020 р. мали такі країни світу: Бразилія – 98,71 %, Туреччина – 77,71 %, Росія – 67,11 %, Латвія – 65,20 % та Китай – 61,94 %, а найменший – Великобританія – -78,65 %, Австралія – -79,00 %, Мексика – -90,74 %, Японія – -91,21 % та Корея – -97,78 %. Україна за даним показником з величиною -12,50 % зайняла 23-е місце серед 36-ти країн світу, що аналізувалися.

На рис. 15 наведено діаграму розподілу України та країн світу за рівнем показника імпортозалежності виробництва листових деревних матеріалів у 2020 р.

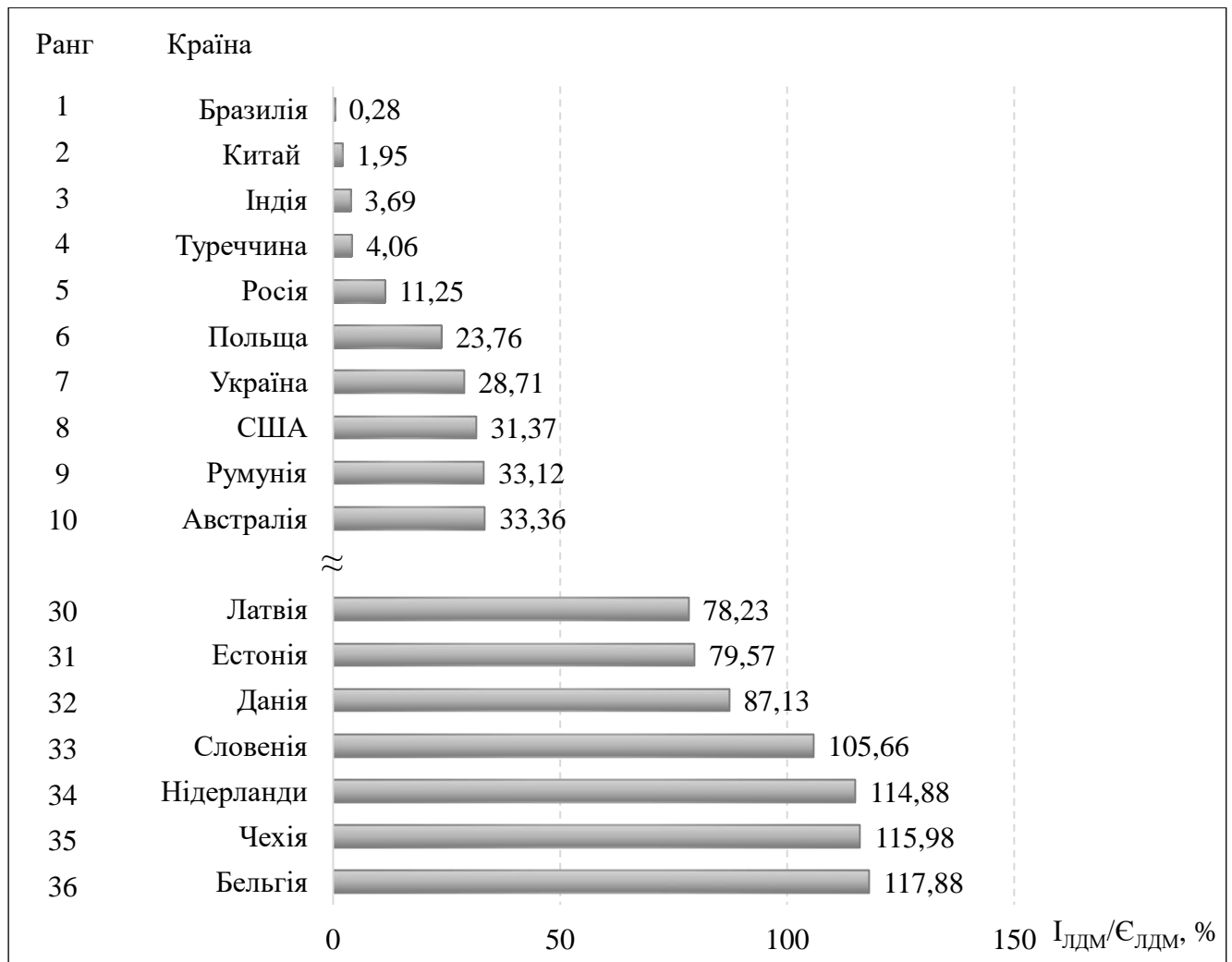

Рисунок 15 – Діаграма розподілу України та країн світу за показником імпортозалежності виробництва листових деревних матеріалів в 2020 р.

З рис. 15 видно, що найменшу імпортозалежність виробництва листових деревних матеріалів мали наступні країни світу: Бразилія – 0,28 %, Китай – 1,95 %, Індія – 3,69 %, Туреччина – 4,06 % та Росія – 11,25 %, а найбільшу: Данія – 87,13 %, Словенія – 105,66 %, Нідерланди – 114,88 %, Чехія – 115,98 % та Бельгія – 117,88 %. Україна за цим показником з величиною 28,71 % зайняла 7-е місце серед 36-ти країн світу, що аналізувалися.

У табл. 5 представлено результати кластеризації України та країн світу за частковими показниками оцінки конкурентоспроможності виробництва листових деревних матеріалів деревообробної промисловості.

Як видно з табл. 5, до першого кластеру, який характеризується високими рівнями частки виробництва та чистої торгівлі й низьким рівнем

імпортозалежності часткових показників оцінки конкурентоспроможності виробництва листових деревних матеріалів, потрапили 11-ть країн світу, а саме: Болгарія, Бразилія, Іспанія, Канада, Китай, Україна та ін.

Таблиця 5 – Результати кластеризації України та країн світу за значеннями часткових показників оцінки конкурентоспроможності виробництва листових деревних матеріалів у 2020 р.

Кластер 1	Кластер 2	Кластер 3
Болгарія	Австралія	Австрія
Бразилія	Великобританія	Бельгія
Іспанія	Греція	Естонія
Канада	Данія	Ірландія
Китай	Індія	Латвія
Польща	Італія	Нідерланди
Росія	Корея	Німеччина
Румунія	Литва	Словаччина
Туреччина	Мексика	Словенія
Угорщина	Португалія	Фінляндія
Україна	США	Франція
	Японія	Чехія
		Швеція

До другого кластеру, який характеризується середніми рівнями частки виробництва та імпортозалежності й низьким рівнем чистої торгівлі часткових показників оцінки конкурентоспроможності виробництва листових деревних матеріалів, потрапили 12-ть країн світу, зокрема: Австралія, Великобританія, Греція, Данія, Індія та ін.

До третього кластеру, який характеризується низьким рівнем частки виробництва, середнім рівнем чистої торгівлі та високим рівнем імпортозалежності часткових показників оцінки конкурентоспроможності виробництва листових деревних матеріалів, потрапили 13-ть країн світу, а саме: Австрія, Бельгія, Естонія, Ірландія, Латвія та ін.

Проведений аналіз конкурентоспроможності деревообробної промисловості України та країн світу свідчить, що, у порівнянні з іншими

країнами світу, конкурентоспроможність деревообробної промисловості України в цілому має досить високий рівень розвитку. Аналогічний рівень спостерігається й за конкурентоспроможністю виробництва пиломатеріалів (5-те місце, серед 36-ти досліджуваних країн світу) та виробництва шпону (2-ге місце), а конкурентоспроможність виробництва листових деревних матеріалів має середній рівень (15-те місце).

Кластеризація досліджуваних країн за рівнем конкурентоспроможності комплексних показників ВЕД деревообробної промисловості визначила, що Україна відноситься до кластеру, який характеризується високими рівнями конкурентоспроможності ВЕД деревообробної промисловості. За результатами кластеризації ВЕД деревообробної промисловості країн світу за рівнями часткових показників, Україну було віднесено до кластерів, що характеризувалися високими рівнями частки виробництва та чистої торгівлі й низьким рівнем імпортозалежності часткових показників оцінки конкурентоспроможності.

Незважаючи на досить високий загальний рівень конкурентоспроможності деревообробної промисловості України, серед аналізованих країн світу, його досягнуто за рахунок високих об'ємів виробництва та торгівлі ВЕД із низькою часткою доданої вартості, що вказує на сировинну спрямованість галузі. Для підтримки високого рівня конкурентоспроможності деревообробної промисловості країни в майбутньому необхідно нарощувати об'єми виробництва й торгівлі ВЕД деревообробної промисловості з високою часткою доданої вартості.

Таким чином, розроблений методичний підхід до оцінки конкурентоспроможності деревообробної промисловості країни в цілому і окремих його ВЕД (виробництво пиломатеріалів; виробництво шпону; виробництво листових деревних матеріалів), передбачає оцінювання за такими параметрами конкурентоспроможності, як: частка виробництва ВЕД в загальному обсягу виробництва деревообробної промисловості; чиста торгівля ВЕД деревообробної промисловості та імпортозалежність ВЕД деревообробної

промисловості, й дозволяє визначити як інтегровану кількісну характеристику досліджуваного явища, так і його складових з метою ідентифікації наявних проблем.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Forest Products Annual Market Review 2020-2021 / Food and Agriculture Organization of the United Nations. URL : https://unece.org/sites/default/files/2021-11/2114516E_Inside_Final_web.pdf

2. Forestry Production and Trade. URL : <http://www.fao.org/faostat/en/#data/FO>

3. Global Forest Resources Assessments. Country Reports 2020. URL: <http://www.fao.org/forest-resources-assessment/fra-2020/country-reports/en/>

Розробники:

д.е.н., професор І.О. Губарева

к.е.н., старший науковий співробітник Є.М. Крячко